

Ketting van hoop

Het prille huwelijksgeluk van Ruth Warren wordt direct aan het begin van dit boek wreed verstoord als haar man bij een ongeluk om het leven komt. En zo wordt Ruth, die dacht uiteindelijk het geluk gevonden te hebben, geconfronteerd met de breekbaarheid van het leven. Waar nu heen te gaan?

Niet terug naar haar ouders, met wie ze een slechte relatie heeft, maar met een studiebeurs naar een universiteit in Californië. Door een dramatische wending van het lot stort ook daar haar met moeite heropgebouwde leven in elkaar. Uiteindelijk eindigt Ruth in een kamp waar ze Mexicaanse migranten onder de meest treurige omstandigheden probeert te helpen een leven op te bouwen, terwijl de dreiging van uitzetting hun voortdurend boven het hoofd hangt. Halvorsen Schreck beschrijft de mas-

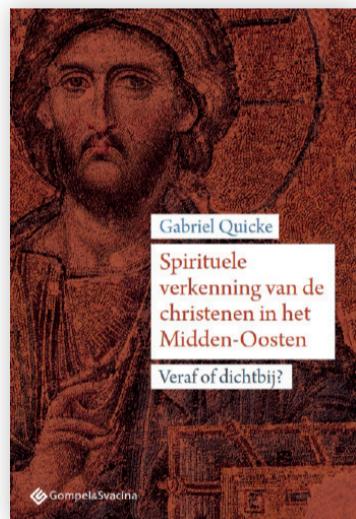

sale deportatie van Mexicanen in het Amerika van de jaren dertig van de vorige eeuw, maar de overeenkomsten met de huidige situatie in de VS zijn pijnlijk duidelijk. Nee, dit is geen vrolijk verhaal dat eindigt met "en ze leefden nog lang en gelukkig", maar het is wel een realistisch verhaal vol bijzondere wendingen. En het boek eindigt, zoals het in het leven vaak gaat: met sprankjes hoop en een glimp van een nieuw begin.

Halvorsen Schreck weet onder-tussen Ruths gevoelens van eenzaamheid en wanhoop perfect tot leven te brengen. Haar verdriet kruipt onder je huid. Knap geschreven. (Susanne van den Berk)

Karen Halvorsen Schreck, *Een ketting van hoop*. Uitg. Mozaïek, pb., 317 pp., € 19,99, ISBN 978 90 2395 380 7

Naar het Oosten kijken

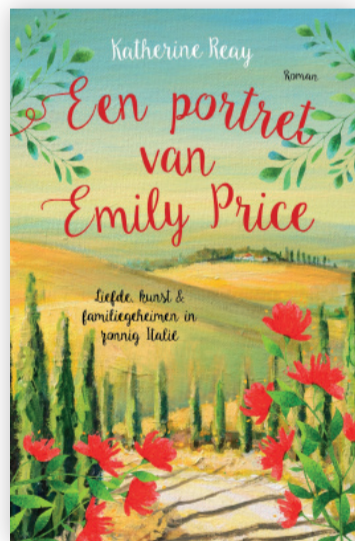
De Vlaamse priester mgr. Gabriel Quicke geeft in dit boek een handzaam overzicht van het kerkelijk veld in het Midden-Oosten. Dat kan zoals bekend geen kwaad, want dat veld kan knap onoverzichtelijk worden. Quicke geeft het Syrische Aleppo als treffend voorbeeld. Voor de huidige oorlog leefden daar 150.000 christenen, die onder het gezag vielen van de zeven (!) aartsbisschoppen en twee bisschoppen die de stad telde (de protestantse kerkgenootschappen nog buiten beschouwing gelaten).

In zijn uitleg focust hij met name op de Assyrische Kerk van het Oosten, de oriëntaals-orthodoxe Kerken en de oosters-katholieke Kerken. De stafmedewerker van de Pauselijke Raad voor de Eenheid van de Christenen weet waarover hij het heeft en schept zo wat orde in de schijnbare chaos. De beknopte inkt in de oosterse theologie en spiritualiteit is verhelderend; de behandeling van het martelaarschap door de eeuwen heen (inclusief de Armeense en Syrische geni-

des) nuchter, maar misschien juist daardoor aangrijpend. Wat meer voer voor discussie zijn Quikes beschouwingen over de huidige staat en rol van islam en christendom in het Midden-Oosten; zijn ze realistisch of misschien soms wat té genuanceerd? De tijd zal het leren. (Peter Doorackers)

Gabriel Quicke, *Spirituele verkenning van de christenen in het Midden-Oosten – Veraf of dichtbij?* Uitg. Gompel & Svacina, 108 pp., pb., € 17,90, ISBN 978 9463 71013 8

Italiaanse familiegeheimen

Wie dol is op Italië, zal direct aangetrokken worden door de cover van *Een portret van Emily Price*. 'Liefde, kunst & familiegeheimen in zonnig Italië' luidt de ondertitel en dat klinkt al even veelbelovend. Misschien is het daarom dat het verhaal wat teleurstelt.

Emily Price, een wat onzekere jonge vrouw is duidelijk op zoek naar een roeping in haar leven. Al zoekende stort ze zich op haar werk als restaurateur en op het redden van een Italiaans familierestaurant. Daar ontmoet ze de charmante Ben en lijkt het

erop dat ze haar roeping gevonden heeft: het huwelijk. Dolgelukkig verhuizen de twee naar zijn thuisland Italië. Aangekomen in Toscane blijkt haar schoonfamilie echter niet onverdeeld enthousiast over hun huwelijk. Onderhuids blijkt er van alles aan de hand te zijn. Kan Emily ook deze situatie herstellen, zoals ze met alles doet, of moet ze accepteren dat sommige dingen zijn zoals ze zijn?

In principe bevat dit boek alle ingrediënten voor een goed verhaal, maar toch komt het niet helemaal uit de verf. Karakteren worden niet genoeg uitgediept en te vaak blijft onduidelijk waarom ze bepaalde stappen in hun leven zetten of hebben gezet. Waarom Emily bijvoorbeeld al twee weken (!) na hun eerste ontmoeting met Ben in het huwelijksbootje stapt, wordt nooit duidelijk. Gelukkig kun je wel heerlijk wegdromen bij de Italiaanse setting... (SvdB)

Katherine Reay, *Een portret van Emily Price*. Uitg. Kok, pb., 336 pp., € 19,99, ISBN 978 902 972 798 3

Zand

Mahler componeerde zijn zevende symfonie in twee fasen. In 1904 schreef hij de twee andantes – nu bekend als *Nachtmusiken* (deel 2 en 4). Pas in 1905 rondde hij het eerste, derde en vijfde deel af. Vele critici hebben

sindsdien op een stilistische breuk in de symfonie gewezen. Anderen zagen de totale symfonie als een nachtelijke doortocht naar het morgenlicht en als zodanig als een geslaagd geheel. Feit blijft dat de natuur in deze symfonie uitgebreid aan het woord komt. In het tweede en vierde deel is die echter in gitzwarte duisternis gehuld. De luisteraar kan slechts met ingehouden adem naar een nachtelijke serenade luisteren. In het tussen de *Nachtmusiken* ingeklemde *Scherzo* laten demonen hun duivelse stemmen horen. Het vijfde deel is een kakofonische finale, waarin Mahler van de ene stijl naar de volgende flitst. De natuur is weer wakker. Het leven gaat door! Het Koninklijk Concertgebouworkest kan bogen op een eerbiedwaardige Mahlertraditie. Mahler zelf dirigeerde de Nederlandse première in 1909. Voordat deze plaatsvond moest er echter nog een uitslaande brand worden geblust. Mengelberg had het stuk met het orkest ingestudeerd, maar Mahler was het met enkele muzikale keuzes niet eens. Tot verdriet van Mengelberg zette de meester alles naar zijn hand. (Arnoud Heerings) *Mahler, Symphony 7*. RCO o.l.v. Mariss Jansons. RCO 17006

Dialogo

In het oeuvre van Johann Sebastian Bach bekleedt het genre van de Kantate een ereplaats. Binnen deze Kantates verdienen de Dialogkantates weer een eervolle vermelding. In een Dialogkantate gaan een sopraan (de ziel van de mens) en een bas (Christus) een dialoog aan. Bach giet deze dialoog bijna consequent in de vorm van een aria (of duet) en recitatief op nieuwe, niet-Bijbelse teksten. Onderbrekingen door het koor zijn zeldzaam. Soms zingt het koor een afsluitend koraal, zoals in de Kantate *Liebster Jesu, mein Verlangen* BWV 32. De Akademie für Alte Musik Berlin – een topensemble – werkt samen met twee solisten van het allerhoogste niveau: de sopraan Sophie Karthäuser en de bas Michael Volle. Ik vermoed dat zelfs Johann Sebastian Bach over deze uitvoering tevreden zou zijn geweest. Niet alleen hebben beide solisten een prachtige stem, hun timing en dictie zijn betoverend. De ziel is in nood.

Heen en weer geschud tussen gevoelens van uiteenlopende aard, doet zij haar beklag bij Jezus. Deze hoort de ziel geduldig aan en geeft uitzicht op een weg naar verlossing. De Duitse taal van deze Kantates is gedrenkt in het Lutherse Piëtisme. Hierdoor maken de teksten soms een gezwollen indruk. Wie de teksten echter doorleest en de vele Bijbelse metaforen een plaats geeft, heeft zicht op een poëtische wereld die uitstekend aansluit bij Bach expressieve aria's. (AH)

Johann Sebastian Bach, *Dialogkantaten* BWV 32, 49 7 57. Akademie für Alte Musik Berlin. HARMONIA MUNDI HMM 902368

Klavecimbel

Met de laatste cd van de Hongaarse Helga Váradi had ik veel moeite. Váradi speelt delen uit de zesdelige pianomethode *Microkosmos* (1926-1939) van Béla Bartók. Zij doet dat echter op klavecimbel. Gewapend met het inzicht dat het andersom wél gebruikelijk is (namelijk het spelen van bijvoorbeeld Bachs klavecimbelmuziek op piano), leek mij deze vrijheid ook mogelijk. Helemaal bleef aanvankelijk alle luisterplezier uit. De geavanceerde pianoklanken leken op het klavecimbel niet op hun plaats. Toen las ik in de toelichting bij de cd dat Béla Bartók juist grote interesse in het klavecimbel had. Het instrument was namelijk in de eerste helft van de twintigste eeuw aan een tweede Renaissance begonnen. Denk bijvoorbeeld aan de *Petite Symphonie Concertante* (1945) van Frank Martin, waarin het klavecimbel een prominente rol speelt. Béla Bartók was zeer geïnteresseerd in de mogelijkheid van het klavecimbel om manualen te combineren. Hierdoor hoorde hij voor hem onbekende klankkleuren. In het voorwoord van zijn *Microkosmos* geeft de componist dan ook expliciet aan dat sommige stukken op het klavecimbel goed tot hun recht komen. Als zelfs de componist het klavecimbel aanmoedigt, moet ik mij gewonnen geven. Ik zal het blijven proberen. Aangenaam is dat Váradi Bartóks muziek afwisselt met 'echte' klavecimbelmuziek van Bach en Scarlatti. (AH) *Helga Váradi (Harpsichord): Bartók and Baroque*. Claves CD 1807